

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. II. Ob auditorum in concione oblivonem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](#)

§. II.

Tentatio II. ob eorum, quæ in concione audita sunt, oblivionem.

CL. **C**Lara simplex mulier quovis quidem die Fe-
sto unam, non raro etiam binas audit con-
ciones; sed quia, postquam dōnum redit, & alijs
doctrinas in concione auditas communicare voluit,
nullius meminisse potuit, vehementer angitur, &
angustiam cum magno dolore Confessario detegit, &
solatium petit. Quæritur, quomodo hoc præstan-
dum sit?

Responsio.

CLI. Primò illi ostendat, etiamsi statim post co-
cionem non possit recordari dictorum, non tamen
hoc signum esse, quod omnia exciderint, cùm, uti
frequens experientia docet, varijs modis eorum me-
moria refricari possit, id quod senex quidem apposito
facto, ostendit Discipulo suo similiter, quod adhor-
tationum ab ipso frequenter factarum non meminis-
set, conquerenti, dum cribrum afferre, & aquam in-
fundere in eam jussit; cùmque Discipulus interroga-
tus, an omnis aqua effluxisset: respondisset, potio-
rem quidem partem effluxisse, sed tamen aliquot
hinc inde guttas hæsisse, subiectit Senex: simili modo,
Fili, res se cum meis adhortationibus habet, quas tu
quidem omnes è memoria lapsas putas, sed si melius
tem consideras, deprehendes clarissimè, guttas quas-
dam hæsisse; si enim occasio tibi offeratur, proposi-
tas doctrinas exercendi, mox apud temetipsum dices:
Hoc, ut nuper me Senex meus adhortatus est, tali
modo,

modo, vel ob talem causam libenter & sedulò præsum
debeo. Et ecce hæ sunt guttæ, quæ memorie adha
serunt. Quare & ipsa Clara hoc sibi applicet, ut
omnino de retentione aliquali doctrinarum despere.
Uti sapienter moner Origines ho. 20. dicen
Solent Medici interdum præbere cibum aliquem
interdum etiam potum dare, v. g. ad discutiendam
liginem visus, nec tamen in edendo ipso cibo, vel in
tando sentimus, quia utile est, & prodest oculis, sed
transierit visum cibi illius, aut poculi virtus, paulatim
purgat aspectum, & tunc primum sentire incipimus quod
cibus ille vel potus profuit oculis. Hoc ergo modò credi
dum est etiam de Scriptura Sancta (& Concione) quod
utilis est, & animæ prodest, etiamsi sensus nostra
præsens intelligentiam non capit, quoniam, ut diximus
& bona virtutes, quæ nobis adsunt, reficiuntur in yngre
monibus, & pascuntur, & contraria torpescunt in tem
tationibus, & fugantur.

CLII. Secundò eidem suadeat, ut consilium
Macarij Alexandrini sequatur, ad quem cum Palladi
venisset, querens, quod sub orationis tempore
vissimis temptationibus urgeatur ad eandem veluti
parùm convenientem deserendam, S. Macarius ipsius
consolans dixit: Si de cætero cogitationes tuæ tibi di
rint, nihil hic facis. Palladi, abi hinc: responde illi
Propter Christum cellæ hujus parietes custodio, qui
diceret. Etiamsi alium fructum non referam, per
verabo tamen hic amore Crucifixi Domini mei; qui
hic principalis finis hujus exercitij est, ut non nostrum
gustum, sed DEI beneplacitum quæramus, & partes
saltē aliquam grandis illius debiti pendamus, quod
ipsi pro innumeris beneficijs obstricti sumus. Quod
100

tota doctrina facilè ad præsentem Claræ temptationem applicari poterit, ut consideranti patebit.

CLIII. Tertiò eidem demonstret, non esse desperandum de fructu, etiamsi non statim sequatur, sed sicut olim Monachus quidam, qui ex obedientia arboreum aridam sat longo tempore rigarat, denique frugiferam reddidit, ita & ipsam meritò sperare posse, quòd si ex obedientia conciones frequentare perseveraverit, tandem aliquando fertilitatem DEUS & ipsi concessurus, & præcedentem desolationem subsequenti solatio compensaturus sit.

CLIV. Quartò eidem narrat, quid Frater quidam Laicus ex Ordine S. Augustini, Joannes nomine, dixerit, cùm enim Pater quidam ex eodem Ordine per jocum diceret: Heus tu, accede, redde rationem villicatio-nistae tuæ. Ecce assistis & servis P. Antolines (qui tunc Provincialis erat) homini doctissimo quindecim annis, & ejus lectiones quotidie audis, & tamen, cùm alij illius Discipuli intra triennium doctissimi evadant, tunihil proficis, quid respondebis Christo vivos & mortuos judicaturo? cui Joannes: Si mihi Dominus JESUS talia dixerit, paucis me expediam; dicam enim: Quo modo à me rationem exigere potes de ea re, quam mihi negâsti? si volebas me evadere in virum doctum. cur me creâsti tam stupidum & barbarum? Hæc est ratio villicationis meæ. Homines & jumenta salva-bis Domine. Homines, quia P. Antolines, P. Men-dozam, & alios: Jumenta, quia Joannem, & alios Laicos illi similes. Respexerunt omnes Mendozam, & ille inexpectatâ responsione perculsus, hæsit, quid diceret, tandem ad adstantes, per D E U M, inquit, non scio replicare; nec occurrit, quid ipse etiam Chri-

Christus tali responso opponere possit. Joannes evi-
tentum. Simili ergo modo hortetur, ut ipsa eti-
Clara soletur; sic enim tentationem hanc omnes fa-
vires amissuram.

§. III.

Tentatio III. ob ineptitudinem con-
cionis.

CLV. **B**lasius vir Nobilis & Doctus magni quic-
sui, verbum divinum faciebat, sed quia Paro-
nes ei tum ob simplicitatem, tum ob alia viae val-
displiebant, statuit tandem, tamdiu non frequentia
concionem, donec alias Concionator substitueret
quod ipsum tamen suum decretum Patti suo Spiritu
aperuit, & num ipse quoque id approbatet, quefirat.
Quæritur, quid eidem respondendum sit?

CLVI. Primò cùm talium hominum præsentia in
concionibus plerumque valdè ad ædificationem po-
blicam serviat, omnino ei suadendum esse, ut vel ho-
titulo concionem frequentet, magnumque operæ po-
tium fecisse se arbitretur, si suo exemplo alios ad con-
ciones audiendas impellat, & fructus ex illis referendus
se quoque participem efficiat.

CLVII. Secundò eidem ostendat, quafitope
semper DEO placuerit, & etiamnum placeat humi-
litas, quâ quis se alteri propter DEUM subjicit, & pos-
ponit; quâm præclaram proin habeat ipse occasione
heroicum, actum humilitatis exercendi, judicium lo-
cum abnegans, Hominem, ut ipse arbitratur, pariter
doctum.